

Legendariskt utsiktsberg med artrik gammelskog

I Järvsöklackens naturreservat kan du uppleva en storslagen utsikt över Ljusnans dalgång. Skogen på berget är en fristad för många ovanliga växter och djur och rätt plats om man gillar att vandra i orörda gammelskogar.

”Det är en stilla höstdag med klar luft när vi börjar vår vandring mot toppen av klacken. Vi kommer snart in i en orörd vacker gammelskog där träden fått växa upp, åldras och falla i sin egen takt. Gamla granjättar ligger på mjuka mosstäckten och det susar lätt i höga gammeltallar. Ett par korpar kraxar torrt ovanför oss. Tofsmesar tjattrar och vi hör förströdda hackljud från en hackspett i närheten. Snart är stigen riktigt brant och vi känner hjärtat pulsera i bröstkorgen. Efter en halvtimmes långsam ”klättring” med många pauser, blir skogen glesare. Här i hållmarkstallskogen brakar en tjäderhöna upp, helt nära och försvinner snabbt på stela vingar bland de krumma tallarna. Så är vi framme vid branten. Vi sätter oss på en berghäll och beundrar vyn medan puls och andning hämtar sig. Långt in i landskapet ser vi Ljusnan och Järvsö kyrka”.

Landmärke för vandringsmän

Människor har i ”alla tider” sökt sig upp till den storslagna utsikten från toppen av Järvsöklack, 390 meter över havet. För, när vissa berg hade stor betydelse som landmärken och orienteringspunkter i landskapet, kallades klacken både Vålsjö klack och Kåsjöklack av vandringsmän. Allt beroende på från vilket håll man kom. Namnet Järvsöklack enades man om först i senare tid. Det finns också uppgifter om att en vårdkase funnits på toppen. Det var bestämda eldplatser man tände som varningssignaler om man befarade anfall av fiender.

Gammal skog

Skogen på berget har alltid varit svår att bruka på grund av den branta och oländiga terrängen. Skogen har på många håll fått stå orörd. Säkert har man genom tiderna tagit ved och enstaka större träd. Spår av en tjärdal finns också. På några mindre

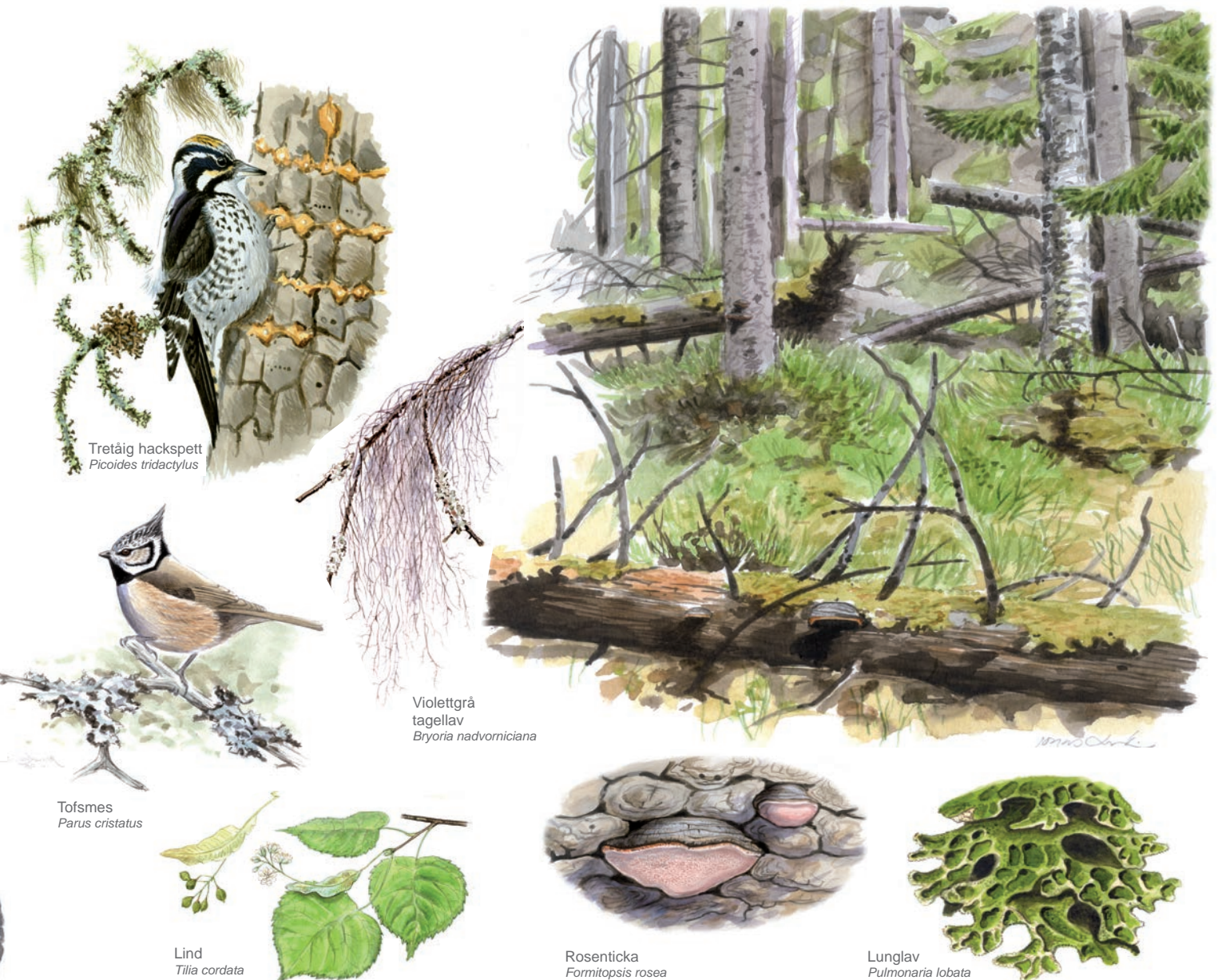
ställen har man i senare tid glesat ut skogen. Annars har naturen på berget fått sköta sig mest själv. Skogen har blivit naturskogslignande med träd i olika åldrar och gott om döda, både stående och liggande, träd. På klacken nord- och östsida finns en granskog där de flesta träden är mellan 100-150 år, men även 200-åriga granar finns. På de sydvända torra hållmarkerna kring toppen finns tallar som är 300 år och enstaka ännu äldre. På flera av träden kan man se spår av åtminstone två skogsbränder.

Lavdraperier och sydlig lind

Eftersom berget är både högt och brant ändrar naturen ofta skepnad. Mångfalden av naturtyper är en av anledningarna till att skogarna på berget blivit en fristad för många krävande växter och djur. Granskogen på norr- och östsidan är en stabil, skuggig och fuktig miljö och en perfekt plats för många idag ovanliga svampar, mossor och lavar. Här kan man hitta svampar som doftskinn, rosenticka och gränsticka. Den violettgrå tagellaven är en av flera olika hänslavar som draperar granskogens grenar. På lövträd, ofta gamla sälgar, lyser lunglaven

Tjädern trivs i de gamla barrskogarna på Järvsöklack. • The capercaillie thrives in the old coniferous forests on Järvsöklack.

intensivt grönt i fuktigt väder. En annan specialitet för området är lind. Den växer normalt betydligt längre söderut i landet. Några mindre lindträd finns i ett lövskogsparti i reservatets sydsluttning där de växer tillsammans med asp, al och björk. Skogarnas höga ålder och goda tillgång på gamla och döda träd gynnar också många fåglar som den tretåiga hackspetten, och olika mesar.

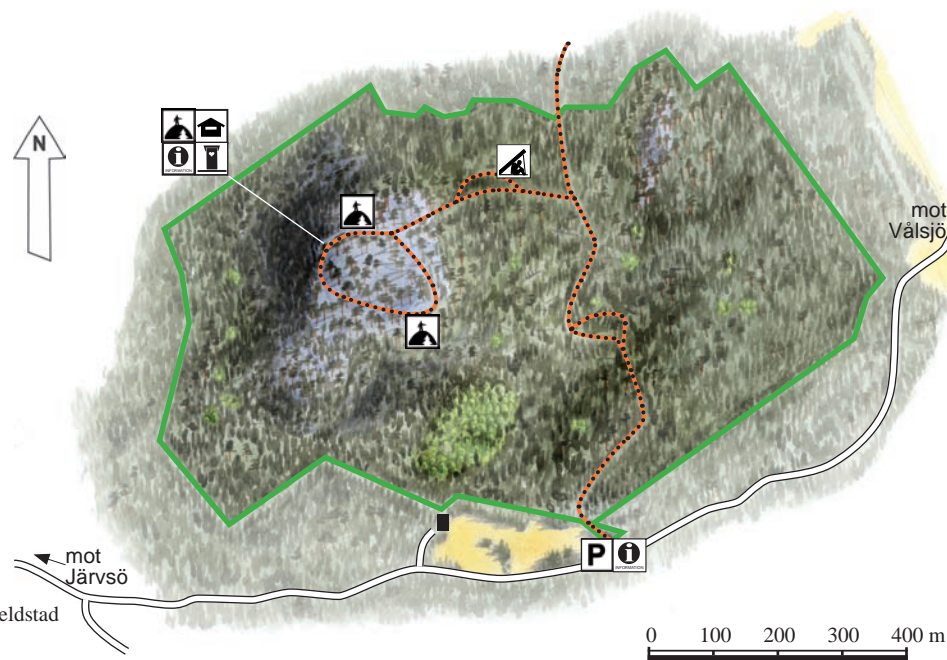
Krävande vandring med rik belöning

En bra utgångspunkt för en vandring upp till toppen är parkeringen nere vid vägen. Stigen dit är 1350 m lång och höjdskillnaden är hela 200 meter. Det gör turen bitvis mycket krävande, även för en vältränad person. Men väl uppe är ansträngningen mödan värd. Utsikten är milsvid. Det sägs att man vid klart väder kan se till 7 olika kyrksöcknar.

TECKENFÖRKLARING

	Reservatsgräns		Barrskog
	Markerad stig		Lövskog
	Bilvägar		Hällmark
	Parkering		Information
	Utsikt		Rastkoja m. eldstad
	Dass		Vindskydd

Upplev Järvsöklack

Reservatet ligger ca 6 km öster om Järvsö tätort och nås därifrån lättast med bil via Kåsjo på skogsbilvägen mot Vålsjö. Från reservatparkeringen leder en 1350 m lång stig till toppen. Där finns en öppen grillstuga, dass och vedbod.

Järvsöklack är rätt ställe att besöka om man gillar att vandra i gammal orörd barrskog. • Järvsöklack is the place to go if you like to go hiking in old virgin pine forests.

Welcome to Järvsöklack

Here you can experience a magnificent view over the valley of Ljusnan. The forest on the mountain is also a haven for many rare plants and animals. And the right place if you like to hike in virgin old-growth forests.

Inside the reserve it is forbidden to:

- driving motor vehicles. Snowmobiles are permitted on specifically marked paths up to the top,
- picking wood. Making up fire is only permitted in designated areas,
- breaking branches, cutting down or in any other way harming any living or dead, standing or fallen, trees and shrubs,
- damaging, picking or gathering plants and mushrooms. Berries, mushroom or flower-picking for personal purposes is however permitted, with the exception of protected and endangered species,
- climbing nest trees, staying close to raptor nests, lairs or burrows,
- capturing animals or in any other way intentionally harming or disturbing wildlife,
- bringing dog which is unleashed (does not include hunting dogs during hunting) or other unleashed pet,
- putting up boards, signs, posters or making inscriptions,
- damaging fixed objects or surfaces, such as rearranging or removing stones
- horseback riding or cycling,
- using recorded sound in a disturbing way, or using it in order to attract birds or other animals,
- engaging in rock-climbing,
- using the area for organised competitions or military exercises.

Järvsöklackens naturreservat

bildades 2011. Syftet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området och att tillgodose friluftslivets behov. Området är 84 hektar stort och marken ägs av Ljusdals kommun som också förvaltar naturreservatet.

Det är inte tillåtet att:

- framföra motordrivna fordon. Snöskoter är tillåtet att köra på särskild markerad stig upp till toppen,
- ta ved. Eldning endast tillåten på anvisade platser,
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
- skada, plocka eller samla in växter och svampar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,
- klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
- samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
- medföra hund som inte är kopplad (gäller ej hund som används under jakten) eller annat okopplat husdjur,
- sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
- skada fast föremål eller ytbildning, som t.ex. att omlagra eller bortföra sten,
- rida eller cykla,
- på ett störande sätt använda inspelat ljud, eller använda sådant för att locka fåglar eller andra djur,
- bedriva bergsklättring,
- använda området för organiserade tävlingar eller militära övningar.

Ytterligare information:

Ljusdals kommun
827 80 LJUSDAL
Tel: 0651-180 00
Hemsida: www.ljusdal.se
e-post: kommun@ljusdal.se

Produktion: Ljusdals kommun, 2012.
Text, bild, kartor och layout: Jonas Lundin Naturinformation, 2012.
Omslaget: Utsikten från toppen mot Järvsö kyrka och Ljusnans dalgång.

Detta projekt har medfinansierats genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen Gävleborg.

NATURRESERVAT I LJUSDALS KOMMUN

Järvsöklack

